

Tabulka č. 28 Škola využívá pro rodiče důležité materiály přeložené do jejich mateřského jazyka, eventuálně do pro ně srozumitelného světového jazyka

Oblasti	Podíl škol v %
Školní řád, povinnosti žáků a zákonných zástupců předává škola ve srozumitelné podobě (elektronicky, přeložené, zajištěné tlumočení)	39,6
V odůvodněných případech (například při neplnění povinností) ověřuje škola porozumění	45,8
Pozvánky a informace o důležitých akcích školy (třídní schůzky, škola v přírodě, výlet atd.) předává ve srozumitelné podobě	68,8

Pouze necelých 40 % škol předávalo základní a důležité informace (školní řád, povinnosti žáků a zákonných zástupců) v rodičům srozumitelné podobě (přeložené). Porozumění těmto dokumentům ověřilo v odůvodněných případech 45,8 % škol. Nejčastěji školy zákonným zástupcům předávaly ve srozumitelné podobě pozvánky a informace o důležitých školních akcích, jako jsou např. třídní schůzky, školní výlety, škola v přírodě apod. (necelých 70 %).

Při komunikaci se zákonnými zástupci je velmi důležité využívat služby profesionálů, u nichž mají škola i zákonní zástupci jistotu, že informace jsou předávány nezkresleně a dostatečně srozumitelně. Využití služeb komunitního tlumočnicka však není příliš časté. Komunikace tak ve školách často probíhá bez účasti tlumočnicků, nebo jsou v roli tlumočnicků žáci, kterým tato role nepřísluší. Při důležitých setkáních (např. přijetí do školy, třídní schůzky, jednání vztahující se k prospěchu či chování žáka) pouze 45,8 % škol zjišťovalo, zda budou zákonní zástupci využívat tlumočnicka. V 35,4 % zajišťovala tlumočnicka v případě, kdy zákonní zástupci tlumočnicka nevyužívají, sama škola. Někteří vedoucí pracovníci škol však uváděli, že jsou v případě potřeby připraveni tlumočnicka zajistit.

Většina škol vzdělávajících žáky s odlišným mateřským jazykem informuje zákonné zástupce o prospěchu, chování, způsobu podpory a celkovém zapojení žáka. Tři čtvrtiny škol v případě výskytu problémů – ať už v prospěchu, chování či problematické adaptace – iniciovaly se zákonnými zástupci přímo schůzku. O trochu nižší podíl škol (necelé dvě třetiny) vysvětloval zákonným zástupcům způsob hodnocení žáků v České republice.

Spolupráci se zákonnými zástupci hodnotí školy ve většině případů jako bezproblémovou. Komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci žáků s odlišným mateřským jazykem probíhá obdobným způsobem jako komunikace se zákonnými zástupci ostatních žáků. Školy pravidelně informují zákonné zástupce o prospěchu a chování žáků a v případě potřeby sjednávají se zákonnými zástupci schůzku. Překlady důležitých materiálů do jazyka, kterému zákonní zástupci rozumí, však většinou chybí. V případech, kdy je to potřeba, častěji dochází k tomu, že tlumočnicka si zajišťují sami zákonní zástupci, nicméně pokud ho nemají, školy se ho snaží v případě potřeby zajistit.

3.2.4 Příprava pedagogů a připravenost školy

Jedním z cílů inspekční činnosti bylo zhodnotit připravenost škol přijímat žáky s odlišným mateřským jazykem a podporovat je v průběhu celého vzdělávacího procesu. Důraz zde byl kladen především na připravenost pedagogů, kteří žáky s odlišným mateřským jazykem vzdělávají.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti práce s žáky cizinci nebo s žáky s odlišným mateřským jazykem absolvovali pedagogové pouze v necelé pětině navštívených základních škol. Informace tak často dohledávají spíše z jiných dostupných zdrojů (odborná literatura, webové stránky).